



Notat

Gebyrfinansierede tilsyn med erhvervsaffald

08-01-2025

Resume

Med virkning fra den 1. januar 2025 skal kommunerne føre gebyrfinansierede tilsyn med erhvervsaffald ud fra en ensartet praksis på tværs af landet. Til orientering beskriver dette notat, hvordan tilsynsindsatsen skal organiseres, herunder hvordan tilsynsindsatsen skal finansieres.

Sagsnummer I F2
2024 - 22289

Dokumentnummer i F2
166497

Sagsnummer eDoc
2024-0388762

Sagsfremstilling

Til og med 2024 var det som udgangspunkt kommunerne, der førte tilsyn med virksomhedernes pligt til at sortere deres affald og sikre, at udsorteret genanvendeligt affald ikke bliver sendt til forbrænding. Tilsynet, som var skattefinansieret, var i følge Miljøstyrelsen varierende på tværs af kommuner og i mange tilfælde begrænset. Derfor er det i den politiske aftale om Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi af 16. juni 2020 og den opfølgende politiske aftale af 30. august 2022 besluttet at styrke tilsynet med virksomhedernes affaldshåndtering fra 2025 med en ensartet, gebyrfinansieret praksis i alle kommuner. Det styrkede tilsyn har til formål at fremme lige konkurrencevilkår samt sikre høj genanvendelse og en højere regelefterlevelse i øvrigt.

Ny styrket tilsynsindsats

Den nye bekendtgørelse om erhvervsaffaldstilsyn indebærer en opdeling af affaldstilsynet i et administrativt affaldstilsyn, der udføres af Miljøstyrelsen, og et fysisk affaldstilsyn, der skal udføres af kommunerne eller af Miljøstyrelsen. Der er således tale om en ny, formel organisering af affaldstilsynet, der skal sikre, at virksomheder fremover bliver underlagt både administrative og fysiske affaldstilsyn.

De fleste administrative affaldstilsyn vil Miljøstyrelsen udvælge ud fra en risikobaseret tilgang på baggrund af data fra Affaldsdatasystemet og data i CVR. Det betyder, at affaldstilsyn vil blive målrettet de virksomheder, hvor der er størst risiko for, at reglerne ikke bliver overholdt, og hvor miljørisikoen ved regelbrud er størst.

Udpegnings af virksomheder til fysiske tilsyn

Rådhussekretariatet
Rådhuspladsen 1
1550 København V

EAN-nummer
5798009809452

Miljøstyrelsen udpeger herefter konkrete produktionsenheder og puljer af produktionsenheder til fysisk affaldstilsyn, som kommunerne skal gennemføre senest seks måneder efter Miljøstyrelsens udpegning. Puljerne kommer til at bestå af et antal affaldstilsyn hos virksomheder inden for udvalgte temaer som fx brancher, geografi eller lign., og et antal, hvor kommunerne selv skal udvælge de konkrete virksomheder inden for den pågældende pulje. Indtil efteråret 2025 vil kommunerne selv udpege virksomheder til affaldstilsyn på baggrund af puljer udmeldt af Miljøstyrelsen.

Den nye strømlinede praksis betyder, at kommunerne kun må føre affaldstilsyn med de virksomheder, som Miljøstyrelsen udpeger, i tilfælde, hvor øjeblikkeligt, fysisk affaldstilsyn er påkrævet for at sikre virksomheders overholdelse af regler om affald samt når kommunerne er forpligtet til at håndhæve efter lov om miljøbeskyttelse. Øjeblikkeligt påkrævet fysisk tilsyn er fx i forbindelse med håndteringen af affald fra et byggerenoveringsarbejde, hvor pladsen ikke er stationær, eller hvis en tilsynsmedarbejder kører forbi et affaldsbål på en virksomheds område og konstaterer, at affald brændes af. Håndhævelse betyder indskærpelse eller politianmeldelse.

Som følge af den politiske aftale fra 2022 skal hver 75. virksomhed udtrækkes til et fysisk affaldstilsyn i 2025. Denne frekvens stiger som udgangspunkt til hver 15. virksomhed årligt fra 2027.

Begrænset hjemmel til udførelse af skattefinansierede tilsyn

Da de udpegede og akutte tilsyn skal gebyrfinansieres, har kommunen kun i begrænset omfang mulighed for at føre skattefinansierede tilsyn. Kommunen kan fortsat føre tilsyn med hjemmel i andre regler end affaldstilsynsbekendtgørelsen, og disse skal som udgangspunkt fortsat skattefinansieres. Det kan fx være tilsyn på baggrund af klager, som der er hjemmel til i affaldsbekendtgørelsen.

Det er muligt, at et sådant tilsyn resulterer i håndhævelse, fordi virksomhedens overtrædelse af affaldsreglerne er så alvorlig, at håndhævelse er nødvendig. I sådanne tilfælde vil tilsynet på et tidspunkt overgå til at skulle gebyrfinansieres, da det så vil være et tilsyn efter affaldstilsynsbekendtgørelsen. Kommunen vil skulle gøre virksomheden opmærksom på, at tilsynet er overgået til at skulle gebyrfinansieres, som virksomheden skal betale for.